

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Š. R.**, bývajúceho v Ž., zastúpeného Advokátskou kanceláriou J., so sídlom v Ž., proti žalovanej **D. P.**, bývajúcej v Ž., zastúpenej JUDr. M. B., advokátom so sídlom v Ž., **o vrátenie daru**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 17 C 43/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 21. novembra 2012 sp. zn. 7 Co 220/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 23. januára 2012 č.k. 17 C 43/2009-511 žalobu zamietol. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Vo svojom odôvodnení uviedol, že v zmysle ustálenej súdnej judikatúry predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru je veľký nevďak zo strany obdarovaného prejavujúci sa v takom jeho správaní, ktoré možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, ktoré však v dôsledku svojho trvania a v priebehu pôsobenia na darcu alebo členov jeho rodiny nadobudne povahu hrubého porušenia dobrých mravov. Takýmto kvalifikovaným porušením dobrých mravov je napr. fyzické násilie, hrubé urážky, neposkytnutie potrebnej pomoci a pod. Uplatnením práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ale len také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Negatívne správanie sa obdarovaného k darcovi, alebo jeho rodine, ktoré treba posudzovať ako správanie sa v rozpore s dobrými mravmi sa musí prejavovať objektívne, nestačí len subjektívny pocit a úsudok darcu. Okresný súd uviedol, že z výsledkov vykonaného dokazovania mu nepochybne vyplynulo, že medzi účastníkmi

konania je dlhodobo narušené spolunažívanie, čoho dôkazom sú časté priestupkové konania ako aj súdne konania, ktoré sú vyvolané reakciou, či už na strane žalobcu alebo žalovanej. Zachovanie dobrých vzťahov je vecou vzájomnej tolerancie účastníkov. Okresný súd uviedol, že pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov súd vychádzal z princípu vzájomnosti (judikát Najvyššieho súdu SR 111/1998) to znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu a či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. Z výsledkov dokazovania mal preukázané, že aj žalobca podával na adresu žalovanej oznámenia o priestupkoch a konania v uvedených veciach boli zastavené bez preukázania skutkov žalovanej. Súd v závere uviedol, že je toho názoru, že nedošlo k splneniu podmienok, za ktorých by bolo možné vyhovieť návrhu žalobcu na vrátenie daru.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline rozsudkom z 21. novembra 2012 sp. zn. 7 Co 220/2012 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav, na základe ktorého správne vyvodil, keď návrh žalobcu na vrátenie daru v zmysle podmienok uvedených v § 630 Občianskeho zákonníka, ako nedôvodný zamietol. Podľa názoru krajského súdu okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanovisko procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval použitú judikatúru, ktorá bola aplikovaná na prejednávaný prípad. Záverom uviedol, že v odvolaní žalobcu nie sú uvedené žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by spochybnili správnosť skutkových zistení okresného súdu a zaujatého právneho záveru. Z uvedených dôvodov krajský súd odkázal na všetky dôvody uvádzané okresným súdom v odôvodnení jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca v ktorom navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj rozsudok okresného súdu a zároveň vydal zmeňujúce rozhodnutie, v ktorom vyhovie nárokom žalobcu. Rozhodnutie má podľa dovolateľa vady vecné (nebol zohľadnený a správne posúdený skutkový stav veci) a právne (vec nebola posúdená v súlade s právom, pretože neboli zohľadnené dovolateľove argumenty). Žalovaná pred súdom niekoľkokrát vedome klamala a zavádzala.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že ho považuje za neprípustné a žiadala, aby ho dovolací odmietol. Zároveň si uplatnila trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených rozhodnutí. Prípustnosť dovolania preto z § 238 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa

zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ s poukazom na § 237 písm. f/ O.s.p. namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a to tým, že hoci navrhol pripustiť dovolanie, pretože sa v tomto konaní, podľa jeho názoru, riešila otázka zásadného právneho významu, z výroku rozhodnutia odvolacieho súdu a ani z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, prečo o tomto jeho návrhu odvolací súd nerozhodoval.

Dovolací súd k tejto námietke dovolateľa uvádza, že v ustanovení § 238 ods. 3 O.s.p. je odvolaciemu súdu zverené oprávnenie založiť výkonom rozsudku prípustnosť dovolania v prípade, že toto rozhodnutie je zásadného právneho významu. Občiansky súdny poriadok nevysvetľuje, čo treba rozumieť pod rozhodnutím po právnej stránke zásadného významu. Bezpochyby ním ale je také rozhodnutie, ktoré rieši dosiaľ nenastolenú alebo len v iných súvislostiach prezentovanú a právne inak riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný zo širších hľadísk, teda nielen v konkrétnej prejednávanej veci. Vzhľadom na to realizácia uvedeného oprávnenia odvolacieho súdu musí mať vždy povahu výnimočnosti a musí vychádzať z prísneho rešpektovania zákonných podmienok, vymedzujúcich rozsah tohto oprávnenia. Je potom zrejmé, že možnosť založiť prípustnosť dovolania je výlučne zverená odvolaciemu súdu, a to len vo výnimočných prípadoch, keď v rámci svojej rozhodovacej činnosti dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre pripustenie takejto otázky. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd postupoval pri rozhodovaní v súlade so zákonom a týmto jeho konaním nemohlo u žalobcu dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom. Iné vady v zmysle § 237 O.s.p. dovolateľ nenamietal, tieto nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci, ktoré malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalovanej, ktorá mala v dovolacom konaní úspech, patrí právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však vzhľadom na ustanovenie § 150 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, a stotožnil sa s dôvodmi, ktoré v odôvodnení uviedli okresný aj krajský súd, a to, že v prejednávanej veci sa jedná o súrodenecký spor v dôsledku už po dlhšiu dobu vzájomne pretrvávajúcich zlých vzťahov medzi žalovanou a žalobcom, prípadne žalovanou a manželkou žalobcu. Ako správne uviedli konajúce súdy meradlom dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu bolo aj posúdenie intenzity negatívneho správania sa žalovanej

k žalobcovi, vo vzťahu k vzniku predpokladov na vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. augusta 2014

JUDr. Martin Vladík, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová